

Lublin, 9 czerwca 2022 r.

RIO.II.600.15.2022

Pan Janusz Pędzisz
Wójt Gminy Fajslawice
21 - 060 Fajslawice 107

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 7 marca do 6 maja 2022 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Fajslawice. Protokół kontroli podpisano 19 maja 2022 r.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości:

1.1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości Urzędu Gminy i budżetu:

1.1.1. Ustalenie – w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – nieprawidłowych zasad ewidencjonowania operacji dotyczących rozliczenia dotacji podmiotowych – str. 6 protokołu.

Określić – w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – prawidłowe zasady klasyfikacji zdarzeń na koncie 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, mając na uwadze, że operacja uznania dotacji za wykorzystaną i rozliczoną nie może mieć miejsca w dniu jej przekazania, w związku z przepisami art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) .

1.1.2. Ewidencjonowanie rozrachunków – z tytułu diet dla radnych i ekwiwalentów dla członków OSP – na niewłaściwym koncie – str. 9 protokołu.

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności operacje dotyczące diet radnych oraz ekwiwalentów za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych ewidencjonować na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, zgodnie zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”.

1.1.3. Przypadki nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków – str. 9 i 15 protokołu.

Dochody i wydatki budżetowe klasyfikować zgodnie z ich charakterem, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513), w szczególności:

- zakup artykułów spożywczych - do § 4220 „Zakup środków żywności”,
- wydatki z tytułu diet dla sołtysów za udział w sesjach Rady Gminy - do rozdz. 75095 „Pozostała działalność”,
- dochody z tytułu opłat za wodę, odprowadzenie ścieków i ogrzewanie - do § 0830 „Wpływy z usług”,

zgodnie z „Klasyfikacją rozdziałów”, „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków (z objaśnieniami)” i „Klasyfikacją paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącymi załączniki Nr 2, 3 i 4 do tego rozporządzenia.

1.1.4. Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” – str. 10 protokołu.

Ewidencję szczegółową do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie wartości przekazanych dotacji oraz przeznaczenia tych środków, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

1.1.5. Nieterminowy zwrot wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umów o zamówienia publiczne. Nieprzekazanie – na dochody budżetu – środków z tytułu wadium zatrzymanego wykonawcy wykluczonemu z postępowania o udzielenie zamówienia (w 2019 r.) – str. 10-12 protokołu.

Zwrotu wadium, wniesionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, dokonywać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia jednej z okoliczności wskazanych w przepisach art. 98 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.). Wnoszone przez wykonawców zamówień publicznych zabezpieczenia należytego wykonania umów, zwracać w terminach określonych przepisami art. 453 ust. 1 i 3 tej ustawy.

W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w przepisach art. 98 ust. 6 cytowanej ustawy i zatrzymania wadium wniesionego w pieniądzu - kwotę tę przekazywać na rachunek budżetu powiatu, mając na uwadze przepisy art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości i art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672 z późn. zm.).

1.1.6. Nieoznaczenie – ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie dochodów z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – nazwą jednostki i rodzajem księgi rachunkowej. Dokonywanie zapisów w tej ewidencji bez wskazania rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego – str. 14 i 15 protokołu.

Księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, trwale oznaczać nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa) i nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej, zgodnie z przepisami art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego daty, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, stosownie do przepisów art. 23 ust. 2 pkt 2 powołanej ustawy.

1.1.7. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych opodatkowanych podatkiem VAT niezgodnie z ustaleniami polityki rachunkowości, skutkujące wykazaniem w sprawozdaniach Rb-27S – dochodów podlegających opodatkowaniu tym podatkiem w kwotach brutto i w sprawozdaniu Rb-28S – wydatków związanych z tymi dochodami niepominiejszonych o odliczony podatek VAT – str. 15-18 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczych i ustaleniami polityki rachunkowości, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3lit. a i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, wykazując, na podstawie ewidencji księgowej: w sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu

dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” – zrealizowane dochody w kwotach netto, w związku z przepisami art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931 z późn. zm.), a w sprawozdaniu Rb-28 S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” – wydatki pomniejszone o odliczony podatek VAT, mając na uwadze przepisy § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144).

1.1.8. Zinventaryzowanie – na koniec 2020 r. – należności od kontrahentów prowadzących księgi rachunkowe niewłaściwą metodą – str. 24 protokołu.

Inwentaryzację należności od kontrahentów prowadzących księgi rachunkowe, przeprowadzać drogą uzyskania potwierdzenia prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

1.2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Fajslawicach:

1.2.1. Wprowadzanie zmian w polityce rachunkowości jednostki obsługiwanej przez Urząd Gminy przez jej kierownika. Niewskazanie w tej polityce aktualnej wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji – str. 25 i 26 protokołu.

Zmiany w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości jednostki obsługiwanej wprowadzać przez kierownika jednostki obsługującej, wskazując w niej m.in. aktualną wersję oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, stosownie do przepisów art. 10c ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o rachunkowości.

1.2.2. Niepodpisanie bilansu obsługiwanej jednostki przez wójta gminy – str. 28 protokołu.

Podpisywać sprawozdania finansowe obsługiwanych jednostek, w związku z przepisami § 33 ust. 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2. W zakresie budżetu gminy:

2.1. W zakresie dochodów budżetowych:

2.1.1. Przypadek opodatkowania podatkiem od nieruchomości innej powierzchni gruntów niż wynikająca z ewidencji gruntów i budynków – str. 32, 33 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje i informacje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

2.1.2. Przypadki umorzenia zaległości podatkowych, o które podatnik nie wnioskował – str. 36 protokołu.

Postępowanie podatkowe prowadzić zgodnie z treścią złożonego wniosku, mając na uwadze, że rozstrzygnięcie decyzji w sprawie ulgi w zapłacie podatku, o którym mowa w art. 210 § 1 pkt 5 Ordynacji podatkowej, winno odnosić się do całości zgłoszonego żądania, przy czym jeśli organ podatkowy uwzględni żądanie strony tylko w części, wydając decyzję w sprawie udzielenia ulgi, w jej rozstrzygnięciu powinien wskazać, w jakiej części udziela ulgi, a w jakiej odmawia jej udzielenia, natomiast rozszerzenie czy zgłoszenie nowego żądania należy wyłącznie do podatnika, w związku z przepisami art. 167 § 1 Ordynacji podatkowej.

2.1.3. Niewystawianie – w 2021 r. – tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe – str. 38 i 39 protokołu.

Podejmować konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe i dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy

Wyjaśnić, czy zaległości podatkowe z lat 1998-2002 podatników wskazanych w protokole kontroli uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i § 4 i art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r. sygn. SK 40/12, w którym Trybunał orzekł, że art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji – str. 38, 39 protokołu.

2.1.4. Wskazywanie – w fakturach wystawianych najemcom lokali użytkowych – innych terminów płatności niż wynikające z zawartych umów – str. 40 i 41 protokołu.

W wystawianych najemcom fakturach wskazywać termin płatności czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z przepisami art. 669 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

2.2. W zakresie wydatków budżetowych:

2.2.1. Nieterminowe przyznanie i wypłacanie pracownikowi nagrody jubileuszowej – str. 48 protokołu.

Nagrodę jubileuszową przyznawać i wypłacać niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do tej nagrody, stosownie do przepisów § 8 ust. 1 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960).

2.2.2. Przyjęcie do obliczenia kwoty zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, faktury dokumentującej jego zakup z niewłaściwego okresu (co skutkowało zawyżeniem kwoty zwrotu o 47,06 zł) – str. 65 protokołu.

Kwotę zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej obliczać na podstawie ilości oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego, wynikającej z dołączonych do wniosku faktur VAT, stanowiących dowód zakupu oleju w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o zwrot podatku, zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 846) .

3. W zakresie mienia komunalnego:

3.1. Nieprawidłowości w zakresie sprzedaży nieruchomości, polegające na:

- zamieszczeniu – w ogłoszeniach o przetargu na zbycie nieruchomości – żądania od przystępujących do przetargu okazania komisji przetargowej dowodu wpłaty wadium,
- niezawiadomieniu – na piśmie – osób ustalonych jako nabywcy nieruchomości o terminie i miejscu zawarcia umowy sprzedaży – str. 71 protokołu.

W ogłoszeniu o przetargu nie zamieszczać żądania okazania komisji przetargowej dowodu wniesienia wadium, mając na uwadze przepisy § 4 ust. 1, 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213).

Osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości zawiadamiać na piśmie o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu, mając na uwadze prawo do odstąpienia od zawarcia umowy i zatrzymania wadium, w sytuacji gdy osoba ta nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, przy czym w zawiadomieniu zamieszcza się informację o tym uprawnieniu, zgodnie z przepisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.).

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Fajslawice